

2021-2022

Intelligence report

VEILIGHEID VAN DE STAAT

D/2023/7951/FR-NL/1278

Verantwoordelijke uitgever: Francisca BOSTYN

Koning Albert II-laan, 6 - 1000 Brussel

INHOUDSTAFEL

4	VOORWOORD VAN DE ADMINISTRATEUR- GENERAAL A.I.	4
6	VISIE OP DE DREIGINGEN VAN 2021-2022	6
8	FOCUS OP ENKELE KERNOPDRACHTEN	8
	- België wijst 21 Russische spionnen uit	8
	- China: een kluwen van gelobby, inmenging en spionage	10
	- Strijd tegen inmenging: samenwerken in naam van de Europese democratie	12
	- 2022 is een wake-up call voor de proliferatie van wapens en drones	13
	- Economische veiligheid in een open economie	14
	- Syrië: twee geslaagde repatriëringsoperaties	16
	- De transversale strijd tegen georganiseerde misdaad	17
	- Rechtsextremisme in België dijt uit en verjongt	18
	- Vrijwilligers voor Oekraïne: veiligheidsimpact voor België?	20
	- Wetgevende initiatieven: aangepaste bevoegdheden voor de VSSE	21
22	FOCUS OP PARTNERSCHAPPEN	22
	- Internationale relaties - Bredere scope voor een betere informatiepositie	22
	- Front offices: de visitekaartjes van de VSSE	24
	- NSIP2022: een nieuwe stap in de samenwerking met de ADIV	26
28	FOCUS OP DE INTERNE ORGANISATIE	28
	- De opleiding van de VSSE-agenten	28
	- Eenheidsstatuut	29
	- De VSSE streeft naar een versterking van de veiligheidscultuur	30
	- Groei, rekrutering en een nieuw gebouw. De VSSE mikt op 1000 medewerkers in 2024	32

Francisca BOSTYN
Administrateur-generaal a.i.

Toen ik in mei 2022 de taken van administrateur-generaal Jaak Raes *ad interim* overnam, had de Russische inval in Oekraïne van februari het aanzicht van de wereld reeds grondig veranderd. De oorlog die nog steeds volop aan de gang is, deed Europa schudden op zijn grondvesten. Maanden, jaren nog zal deze oorlog zijn stempel drukken op de geopolitieke verhoudingen. Nu al werpt hij een donkere schaduw over de economie en de welvaart in Europa. Dat is niet zonder gevolgen voor de dreigingen in ons land.

In deze context van aanhoudende zorgwekkende ontwikkelingen is, ook voor inlichtingendiensten, intensieve samenwerking met zowel **nationale** als **internationale partners** meer dan ooit onontbeerlijk. De Veiligheid van de Staat heeft daarom de bestaande samenwerking met nationale partners verder verdiept door de oprichting van de **front offices**. Ze zijn de officiële vertegenwoordigers van de VSSE en zorgen voor een steeds betere doorstroming van informatie binnen de keten van de verschillende nationale partnerdiensten.

Met een aantal van haar partnerdiensten heeft de VSSE ook **samenwerkingsakkoorden** afgesloten. Zo is tien jaar na het voorgaande (2011) een nieuw protocol uitgewerkt met de Dienst Vreemdelingenzaken. Dat was nodig omdat de samenwerkingsgebieden verveelvoudigd zijn als gevolg van de opeenvolgende migratiecrisisen. Ook met de FOD Buitenlandse Zaken werd een samenwerkingsakkoord ondertekend om de synergie verder uit te diepen.

Een akkoord met de dienst Penitentiaire Instellingen regelt onder meer de inhoudelijke en wettelijke bepalingen voor de informatiedoorstroming tussen beide diensten. Tot slot is ook met het Rijksarchief een protocol afgesloten en zullen op korte termijn medewerkers van het Rijksarchief samen met medewerkers van de VSSE de archieven komen herorganiseren.

VOORWOORD

Op internationaal vlak werkt de VSSE momenteel samen met een 120-tal partnerdiensten. Historisch gezien is de Veiligheid van de Staat een inlichtingendienst die zich voornamelijk richt op de dreigingen in eigen land. We stellen meer en meer vast dat deze dreigingen een transnationaal karakter gekregen hebben. Geradicaliseerde groeperingen, maar ook de netwerken binnen de georganiseerde misdaad opereren over de grenzen heen. De bescherming van de interne veiligheid van ons land kunnen we dan ook niet los zien van de gebeurtenissen elders ter wereld. Daarom wil de VSSE een betere informatiepositie ontwikkelen in het buitenland, onder meer door er permanente verbindingsofficieren aan te stellen. De VSSE heeft alvast een verbindingsofficier in Nederland en in de Verenigde Staten. Komend jaar wordt er een bijkomende verbindingsofficier ontplooid in een nog te bepalen derde land. Daarnaast blijft de VSSE ook inzetten op de verdieping van de samenwerking met strategische buitenlandse partners. Met een aantal van hen zijn al contacten gelegd op het hoogste niveau en wordt er dagelijks informatie uitgewisseld.

Om de bescherming van de veiligheid van ons land zo goed mogelijk te garanderen, moet de dienst zelf ook zo performant en efficiënt mogelijk draaien. Administrateur-generaal Jaak Raes heeft tijdens zijn mandaat, samen met adjunct-administrateur-generaal, Pascal Petry, een aantal grondige **hervormingen ingezet** die we verder uitrollen. Zo werkt de VSSE momenteel hard aan de definitieve invoering van een gespecialiseerd **investigative model**. Dat betekent dat in de loop van 2023 de stap zal worden gezet naar een andere manier van werken. Dat wil zeggen dat alle informatie (menselijk en digitaal) centraal verzameld zal worden en vervolgens optimaal geëxploiteerd volgens een vaste methode. Op basis daarvan zal nog gericht worden opgetreden om de bedreigingen waarmee we worden geconfronteerd te verminderen of weg te nemen. Deze nieuwe methode moet toelaten om korter op de bal te spelen van de almaar sneller evoluerende dreigingen.

Samen met het *investigative model* is ook de **ICT-omgeving** grondig aangepast. Nieuwe programma's op maat van de VSSE moeten ervoor zorgen, dat grote hoeveelheden informatie op een efficiëntere manier worden binnengehaald, behandeld en met elkaar gekruist. Het *investigative model* en de ICT-hervorming zijn de hefboomen die de werking van de VSSE een nieuw elan zullen geven.

De VSSE werkt daarnaast nog aan enkele **andere grote vernieuwingen**, zoals de invoering van een eenheidsstatuut, de versterking van de veiligheidscultuur, de voorbereiding van de verhuis naar een nieuw gebouw. Ook aan de groei van de organisatie wordt gewerkt. Meer daarover kan u lezen in het hoofdstuk 'Focus op de interne organisatie' verder in dit rapport.

Met de VSSE staan we dus voor grote uitdagingen. Samen met de medewerkers en de partners zullen we er alles aan doen om de burgers en de democratie in dit tijdperk van oude en nieuwe dreigingen zo goed mogelijk te beschermen. Dit is ons engagement.

We wensen u een fijne lectuur. ■

Francisca Bostyn

VISIE OP DE DREIGINGEN VAN 2021-2022

De dreigingen tegen de belangen van ons land, waar de VSSE de afgelopen jaren samen met partners op heeft gewerkt, beslaan een breed spectrum. Hier vindt u een overzicht van de belangrijkste dreigingen, die later in het Intelligence report (zie: FOCUS op enkele kernopdrachten) verder uitgewerkt worden:

- De **Russische inval** in Oekraïne die ons land voor het eerst sinds lang confronteerde met een oorlog op het eigen continent.
- De **spionageactiviteiten** door minder bevriende mogendheden in Brussel, hub van de Europese en internationale instellingen, die een prioritaire bezorgdheid blijven van de dienst.
- De blijvende **latente terroristische dreiging** met de recente aanslag door een 'lone actor'.
- De aanhoudende activiteit van **jihaadisten in Syrië** en mogelijk in nieuwe strijdgebieden.
- Een zorgwekkende **ideologische radicalisering** van steeds jongere mensen en een aversie van de overheid of het 'establishment'.
- Hernieuwde focus op **georganiseerde criminaliteit**.

► OORLOG IN OEKRAÏNE

Vanuit een Europese solidariteit met Oekraïne en om de Russische spionagedreiging in te perken, hebben verschillende lidstaten, waaronder België, in 2022 Russische inlichtingenofficiëren *persona non grata* verklaard. De beslissing was politiek; de VSSE leverde input aan voor de identificatie van 21 spionnen die deel uitmaakten van het Russische diplomatenkorps in België. Ook bij de uitwijzing van de 19 inlichtingenofficiëren die actief waren bij de Europese instellingen, werd de VSSE gevraagd om advies. Door de uitwijzing kreeg de slagkracht van de Russische inlichtingendiensten in België alvast een zware klap.

► SPIONAGE EN INMENGING

De VSSE blijft evenwel aandachtig voor andere potentiële, Russische inlichtingenactiviteiten en pro-Russische propaganda via andere kanalen. Zo konden we bijvoorbeeld vaststellen dat een deel van degenen die in 2021 nog de anti-covidmaatregelen hekelden, zich nu op pro-Russische desinformatiecampagnes storten. Hun ideeën maken eerder deel uit van een algemeen anti-overheidssentiment dan van een duidelijke ideologie.

Ook China blijft voor de behartiging van zijn belangen een beroep doen op een breed scala aan open en verboden beïnvloedingstechnieken die zich afspelen in een grijze zone tussen lobbying, inmenging, politieke beïnvloeding, spionage, economische chantage en desinformatiecampagnes waar vaak geen duidelijke grens tussen bestaat.

Inmengingsactiviteiten van andere mogendheden blijven eveneens de aandacht van de VSSE opeisen. Getuige het inmengingsdossier bij het Europees Parlement.

► LATENTE TERRORISTISCHE DREIGING BLIJFT BESTAAN

Op het vlak van terrorisme toont de aanslag tegen een politieagent op 10 november 2022 in Brussel aan, dat individuele daden, al dan niet met terroristische inslag, niet uit te sluiten zijn. De detectie van een *'lone actor'* is immers veel moeilijker dan die van een netwerk.

Voor wat betreft terrorisme blijft de VSSE onder meer aandachtig voor zij die nog steeds actief zijn in bepaalde delen van Syrië en in andere jihadi-strijdgebieden (zoals Jemen, de Sahel of Afghanistan) en voor de geradicaliseerden die de gevangenis verlaten.

► TERUGKEER VAN KINDEREN EN HUN MOEDERS UIT SYRIË

Vanuit de bezorgdheid voor de kinderen en op de langere termijn voor de veiligheid van ons land, besliste de Belgische regering terugkeermissies op te zetten voor kinderen en hun moeders uit de kampen in Noord-Syrië. Dat gebeurde zowel in 2021 als in 2022. De VSSE ondersteunde de repatriëring elke keer met haar inlichtingenwerk. Over de teruggekeerde moeders wordt informatie gedeeld binnen de geëigende structuren van de veiligheidsdiensten (de 'Strategie Terrorisme, Extremisme en Radicalisering' - STRAT TER).

► RELIGIEUS EN IDEOLOGISCH EXTREMISME

De VSSE werkt nauw samen met haar partners rond fenomenen zoals het salafisme of de dreiging die uitgaat van de moslimbroeders, maar ook rond de activiteiten van links- en rechtsextremistische individuen. Globaal genomen zien we op het vlak van extremisme een zorgwekkende radicalisering van steeds jongere individuen. Dit lijkt een evolutie die zich de komende jaren zal doorzetten, samen met de tendens naar (vaak legale) bewapening. Opnieuw is ideologie niet zelden ondergeschikt aan een afkeer voor de overheid of het *'establishment'*. Een nieuwe sanitaire, energie- of monetaire crisis kan altijd de vlam in de pan doen slaan.

► GEORGANISEERDE CRIMINALITEIT

Sinds 2015 stond de opvolging van georganiseerde criminaliteit en schadelijke sektarische organisaties minder hoog op de agenda van de VSSE. Met de middelen die de federale overheid ons ter beschikking stelt om onze groei waar te maken en door intern te reorganiseren zal onze dienst ook, in ondersteuning van de federale politie, een hernieuwde aandacht hebben voor deze materies. Inkomende informatie die daarop betrekking heeft, zal op eenzelfde manier geëvalueerd en geprioriteerd worden als elke andere informatie (bijvoorbeeld met betrekking tot contraterrorisme of contraspionage). Op basis van de evaluatie van de dreiging zullen de middelen van de VSSE ingezet worden waar dit het meest nodig is, in nauw overleg met onze partners. Voor georganiseerde criminaliteit zal dit in de eerste plaats de geïntegreerde politie en het parket zijn, voor schadelijke sektarische organisaties het IACSSO. Zo zullen we deze partners kunnen voeden en versterken waar mogelijk, zonder in concurrentie te treden of dubbel werk te verrichten. ■

FOCUS OP ENKELE KERNOPDRACHTEN

BELGIË WIJST 21 RUSSISCHE SPIONNEN UIT

Zowel Russische spionage als Russische inmenging vormen een potentiële bedreiging voor ons land en de Europese instellingen. In 2022 wees België 21 inlichtingenofficieren uit, de Europese instellingen negentien.

Spionage is één van de grote prioriteiten die de VSSE in haar strategisch plan 2021-2024 opnieuw heeft naar voor geschoven. Zowel economische spionage bij bedrijven, die zo hun nieuwste technologie gekopieerd kunnen zien of bij administraties die stoten op lekken van hun interne, gevoelige documenten kunnen zeer nefaste gevolgen hebben voor ons land of voor de internationale instellingen die in België gevestigd zijn.

Als hoofdstad van een centraal gelegen land binnen de EU en zetel van internationale en Europese instellingen is Brussel aantrekkelijk voor tal van buitenlandse inlichtingendiensten.

Recent nog voerden onze Oostenrijkse collega's een onderzoek naar een oud-militair die geheime informatie doorgaf aan een Russisch inlichtingenofficier. Bij een huiszoeking werden grote bundels cash geld aangetroffen die nog in hun wikkels staken, waardoor ze getraceerd konden worden. Officiële wikkels vermeldten codes die aangaven in welk land het geld werd afgehaald. Na onderzoek bleek dat ze uit België afkomstig waren en dat de Russische ambassade de bundels cash geld in ons land bleek te hebben afgehaald.

► UITGEWEZEN INLICHTINGENOFFICIEREN

Inlichtingendiensten kunnen op verschillende manieren reageren om dergelijke spionage in te dijen. De meest efficiënte manier is het uitwijzen van inlichtingenofficiëren: de personen die ten behoeve van een land inlichtingen verzamelen. In maart 2022 heeft de VSSE in nauwe samenwerking met de FOD Buitenlandse Zaken en met de ADIV een lijst opgemaakt van Russische inlichtingenofficiëren die allen werkten onder de dekmantel van diplomaat. 21 inlichtingenofficiëren werden toen verplicht het land te verlaten. Hun aanwezigheid vormde een te groot gevaar voor de veiligheid.

Om te verhinderen dat de uitgewezen 'diplomaten' meteen zouden vervangen worden, besliste de FOD Buitenlandse Zaken om de bezetting van de Russische ambassade met 21 plaatsen te verminderen.

► OOK ANDERE UITWIJZINGEN

België was, in nauw overleg met Nederland, een van de eerste landen die tot deze uitzetting overging. Het heeft de reputatie van ons land als betrouwbare partner alleen maar versterkt. Het was een historische beslissing die andere landen tot gelijkaardige maatregelen heeft aanzet.

Ook de Europese Unie wees negentien inlichtingenofficiëren uit. Zij waren geaccrediteerd bij de Russische Missie bij de EU. In november 2021 wees de NAVO al eens acht Russische diplomaten uit. Rusland besloot daarop om de Russische Missie bij de NAVO volledig te sluiten.

► INMENGING IN DEMOCRATISCHE PROCESSEN

Behalve spionage vormt ook Russische inmenging een risico dat onze dienst tracht in te perken. Zowel de Belgische als de Europese bevolking moet er gerust op kunnen zijn dat de democratische besluitvormingsprocessen vrij en transparant zijn. Welke beslissingen er ook genomen worden, ze moeten losstaan van inmenging door een ander land.

In het recente verleden waren er sterke aanwijzingen van Russische inmenging, onder meer in de Amerikaanse presidentsverkiezingen van 2016, bij het Brexit-referendum in datzelfde jaar, bij het lekken van mails tijdens de Franse presidentsverkiezingen van 2017. Dit zijn slechts enkele voorbeelden, die echter telkens zorgden voor een verdere uitholling van het vertrouwen van de burger in de instellingen. Vandaar dat onze dienst ook zoveel mogelijk inzet op sensibilisering en weerbaarheid, zowel van politiek personeel als van de bedrijven, de media en de publieke opinie.

De VSSE organiseerde samen met haar Europese collega's een **sensibiliseringsbriefing** aan de Europese parlementariërs die zetelen in het INGE-comité (*Special Committee on Foreign Interference in all Democratic Process in EU*). De briefing, die positief werd onthaald, had tot doel de parlementariërs die beroepshalve met de materie omgaan, een beter beeld te schetsen van de gevaren en signalen van Russische rekrutering en/of inmenging. ■

CHINA: EEN KLUWEN VAN GELOBBY, INMENGING EN SPIONAGE

De activiteiten van China in ons land blijven niet beperkt tot de spreekwoordelijke spion die staatsgeheimen steelt of de hacker die van achter zijn pc een essentieel bedrijf of een overheidsdienst lam legt. In een poging om beslissingen te beïnvloeden zet China een waaier aan statelijke en niet-statelijke middelen in.

Sinds de Russische invasie van Oekraïne in februari 2022 heeft de afhankelijkheid van Russisch gas pijnlijk duidelijk gemaakt dat een eenzijdige afhankelijkheid van een niet-democratisch land in een strategische sector grote gevolgen kan hebben.

De verstrengeling van onze economische activiteiten met China is aanzienlijk – ook in strategische sectoren. Het is meteen een van de redenen waarom de VSSE de voorbije jaren veel aandacht heeft besteed aan de manier waarop China voor en achter de schermen zijn belangen tracht te behartigen in ons land. Daarnaast is België met de aanwezigheid van grote internationale instellingen een zeer aantrekkelijk doelwit voor Chinese spionage- en beïnvloedingsactiviteiten.

► GRIJZE ZONE

Voor de behartiging van zijn belangen doet China een beroep op heel wat open en verdoken beïnvloedingstechnieken die zich afspelen in een grijze zone tussen lobbying, inmenging, politieke beïnvloeding, spionage, economische chantage en desinformatiecampagnes. Het gaat om een heel kluwen van interacties met tal van statelijke en niet-statale spelers met banden met China. Het is een spel waarin China uiterst bedreven is omdat het een strak geleid land is met een grote verwevenheid tussen de overheid en de bedrijfswereld. Door de grote mate van controle die de Chinese staat en de Chinese Communistische Partij uitoefenen op bedrijven, kunnen ze die laatste inschakelen in de langetermijnstrategie van staat en partij.

Naast de officiële Chinese diplomatieke vertegenwoordigingen spelen ook aangestelde beïnvloedingsagenten hierin een rol, evenals staatsmedia en lobbyisten via hun Chinese bedrijven. De taken worden verdeeld tussen de actoren onderling. En ook hier is er geen harde grens tussen wie welk type taken op zich neemt. Chinese *'officials'* staan bijvoorbeeld in voor diplomatieke contacten, maar houden ook een oog op bepaalde vriendschapsgroepen, of zoeken personen die mogelijk interessant kunnen zijn voor de Chinese inlichtingendiensten.

Deze zogenaamde beïnvloedingsagenten zijn vaak Chinese privépersonen die hier hun leven hebben uitgebouwd en zo interessante contacten hebben gelegd. Soms verlenen ze hun diensten aan de Chinese overheid uit sympathie, soms worden ze subtiel onder druk gezet.

► GOED GEVULDE ADRESBOEKJES

Daarnaast doet China ook een beroep op personen actief in en rond de Europese instellingen om zijn belangen te behartigen. Deze werken mee, omdat ze er eigenlijk alleen maar de voordelen van inzien. De voornaamste winst voor China zit in het adresboekje van deze mensen. De Commissie over buitenlandse inmenging van het Europees Parlement publiceerde een rapport in 2022, waarin gewezen wordt op het problematische karakter van gewezen politici of ambtenaren die zich plots aan de andere kant van de tafel bevinden als lobbyist. Vaak zijn ze daarbij actief voor een sector die ze tijdens hun mandaat nog zelf moesten reguleren. In het geval van Chinese bedrijven is dit met name problematisch omdat men vaak niet beseft in welke mate het bedrijf of de instelling voor wie men werkt, verweven is met de strategische geopolitieke doelstellingen van China. ■

STRIJD TEGEN INMENGING: SAMENWERKEN IN NAAM VAN DE EUROPESE DEMOCRATIE

Spionage en inmenging bij de internationale instellingen die gevestigd zijn in België, wordt veelal geassocieerd met supermachten zoals Rusland of China. Maar zoals blijkt uit de omstandige berichtgeving in de pers sinds de maand december 2022, kan de dreiging ook afkomstig zijn van andere, regionale mogendheden die de nodige middelen inzetten om te infiltreren in belangrijke instellingen van ons democratisch systeem.

Meer dan anderhalf jaar hebben teams van de VSSE onderzoek gevoerd naar de recent in de pers verschenen inmengingsactiviteit bij het Europees Parlement. Het is het eerste inmengingsdossier van deze omvang dat de VSSE ooit aan het Belgisch gerecht heeft doorgegeven. Op 9 december 2022 voerde de politie in dat kader op zestien plaatsen in Brussel huiszoekingen en werden vier personen opgepakt. Het dossier is nog steeds in handen van Justitie. De VSSE blijft bij het onderzoek betrokken als technisch assistent.

► REGIONALE MACHTSBLOKKEN

Het dossier toont duidelijk aan, dat niet enkel grote machtsblokken aan inmenging en spionage doen. In het verleden is reeds gebleken dat offensieve activiteiten bij de Europese instellingen niet zelden het werk zijn van kleinere regionale mogendheden. De beslissingen van Europese instellingen kunnen immers een immense impact genereren. Buitenlandse mogendheden die er geld willen tegenaan gooien, beseffen dan ook maar al te goed dat ze baat kunnen hebben bij het inwinnen van invloed en informatie. Dat verklaart waarom Brussel een plek is waar heel wat belangen spelen en het rechtvaardigt waarom de VSSE zich ervoor interesseert: om te voorkomen dat legitieme beïnvloedingsactiviteiten de Rubicon van de illegaliteit oversteken en uitgroeien tot inmenging. Door haar optreden waakt de VSSE samen met haar nationale en internationale partners over de onafhankelijke beslissingsmacht van deze instellingen, die in ons land gevestigd zijn.

► GECOÖRDINEERDE SAMENWERKING

De VSSE heeft in dit dossier goed samengewerkt met haar nationale en internationale partnerdiensten. De onderlinge afstemming was open en intens, en leidde tot een gezamenlijke en goed overlegde actie. Elke dienst heeft bijgedragen tot het succes van het dossier met zijn eigen tools, juridisch kader, invalshoek en specialisatie. Een brede waaier aan methodes is ingezet om te komen tot een tastbaar resultaat en een zeer compleet dossier. Het was een leerrijke ervaring, die veelbelovend is voor de verdere versterking van de samenwerking tussen de Europese leden van de inlichtingengemeenschap in de strijd tegen inmenging. ■

2022 IS EEN WAKE-UP CALL VOOR DE PROLIFERATIE VAN WAPENS EN DRONES

Op 24 februari 2022 spatte de illusie dat de dreiging van een nucleair armageddon was weggeëbeld als een zeepbel uit elkaar. Tegelijk illustreren de gevechten in Oekraïne wat de impact kan zijn van drones en raketten op het verloop van een conflict. Het is de reden waarom de VSSE zich blijft inzetten tegen de proliferatie van massavernietigingswapens en de ondersteunende technologieën, zoals drones.

In de strijd tegen proliferatie was de VSSE het voorbije jaar bijzonder actief in de handhaving van de internationale sancties tegen Rusland. Na de Russische inval in Oekraïne kondigde de internationale gemeenschap immers sancties af die moeten voorkomen dat er goederen en technologieën naar Rusland worden uitgevoerd die kunnen bijdragen tot de versterking van het Russische militaire apparaat. De monitoring van die sancties tegen Rusland wordt almaar belangrijker in de dagelijkse werking van de VSSE.

Concreet tracht de VSSE met haar inlichtingenwerk de omzeilingsmechanismen voor de sancties tegen Rusland in kaart te brengen en te verstoren. Dit gebeurt in nauw overleg met de overheidsdiensten die belast zijn met de controle op de export uit ons land.

Toch blijft de rol van de VSSE niet beperkt tot de monitoring van de sancties tegen Rusland. Net zoals de voorbije jaren ligt de focus van de VSSE voor wat betreft de proliferatie van massavernietigingswapens en hun transmissiesystemen, zoals raketten en drones, op landen die een bedreiging vormen voor onze nationale veiligheid en die van onze bondgenoten. Het gaat met name om regimes die de internationale verdragen die België heeft ondertekend, niet respecteren.

De VSSE stelde de voorbije jaren vast dat verschillende landen er in slaagden hun bestaande programma's verder te moderniseren of te ontwikkelen. Daarom probeert de VSSE met steun van haar binnen- en buitenlandse partners te voorkomen dat de landen in kwestie materialen, producten, goederen of kennis verwerven die kunnen bijdragen tot de pro-

ductie van biologische, chemische of nucleaire massavernietigingswapens of andere niet-conventionele geavanceerde wapensystemen.

In de praktijk tracht de VSSE de internationaal vertakte aanvoerlijnen naar de betrokken landen te verstoren en verdachte financiële transacties op te sporen. Daarnaast heeft de VSSE ook bijzondere aandacht voor

wetenschappers en studenten die actief zijn in domeinen die gevoelig zijn voor de proliferatie van massavernietigingswapens. Het is immers niet de bedoeling dat bruikbare kennis uit ons land voor de verkeerde doeleinden zou worden ingezet.

Tenslotte, in de veranderende wereld van vandaag besteedt de VSSE voor wat betreft contraprolifera- tie steeds meer aandacht aan de uitdagingen die gepaard gaan met de zogenaamde opkomende en disruptieve technologieën zoals big data, artificiële intelligentie, autonome systemen, quantum en hyper-sonische technologieën, ... ■

ECONOMISCHE VEILIGHEID IN EEN OPEN ECONOMIE

De bescherming van het economisch potentieel is één van de prioriteiten van de Veiligheid van de Staat in haar strategisch plan voor 2021-2024. Bij deze missie die kadert in een meer globale visie op economische veiligheid voor België, zijn ook andere actoren betrokken. In België bepalen de deelstaten deze aspecten van het economische beleid, waarvan de ontwikkeling en de bescherming zich concentreert rond drie assen: veiligheid, economie en diplomatie.

► GEEN NAÏVITEIT

België heeft een zeer open economie waaraan een deel van zijn welvaart kan worden toegeschreven. De recente geopolitieke ontwikkelingen, die voortvloeien uit de jongste crisissen zoals de pandemie, het gewapend conflict, de energieschaarste, bevestigen echter nog maar eens dat België niet

naïef mag zijn in die openheid en dat er nood is aan veerkracht om onze economische onafhankelijkheid te verstevigen. België heeft daarom, via een thematisch platform waarin de VSSE een belangrijke rol speelt, verschillende controlemechanismen ontwikkeld om onze economie te beschermen.

► CONTROLE VAN BUITENLANDSE INVESTERINGEN

Economische investeringen staan niet altijd los van geostrategische bijbedoelingen. Vandaar de nood aan vangnetten die investeringen die mogelijk niet wenselijk zijn voor de nationale belangen, kunnen kaderen. Het samenwerkingsakkoord van november 2022 dat een filtermechanisme invoert voor rechtstreekse buitenlandse investeringen, is in die zin een belangrijk element in de versterking van de economische veiligheid.

In afwachting van de inwerkingtreding van dit akkoord in juli 2023, heeft de VSSE reeds het voortouw genomen met de geleidelijke opbouw van de nodige interne deskundigheid. Het gaat onder meer om een opleiding in de verwerking van financieel-economische gegevens en de specialisatie in *Finance Intelligence*.

► BESCHERMING VAN OVERHEIDSOPDRACHTEN

Sommige overheidsopdrachten kunnen een impact hebben op de nationale veiligheid van ons land. Dit is bijvoorbeeld zo wanneer ze toegang geven tot gevoelige gegevens, er een risico bestaat op spionage of een strategische afhankelijkheid van onze kritieke of vitale infrastructuur ten aanzien van derde landen met andere geopolitieke belangen dan België.

Om de openbare besturen te helpen om zich te beschermen, heeft de VSSE samen met partners bijgedragen aan de ontwikkeling van een instrument voor risicoanalyse van overheidsopdrachten alsook van een mechanisme voor het reduceren van vastgestelde veiligheidsrisico's. Daarnaast wordt ook nagedacht over regelgevende aanpassingen.

► ACTIES EN BEWUSTMAKING

Belangrijk is alvast dat de strijd tegen spionage, proliferatie en inmenging enerzijds, en de bescherming van het wetenschappelijk en economisch potentieel anderzijds, even sterk gevoerd worden. Door deze twee kernopdrachten met elkaar te kruisen, draagt de VSSE bij aan een grotere weerbaarheid van de overheid en van onze nationale economie. Dit gebeurt door middel van een grotere sensibilisering, de detectie van offensieve acties en, indien nodig, de disruptie daarvan in samenwerking met andere partners. Het is nodig om deze synergieën en dit werk op korte termijn nog verder te ontwikkelen. ■

SYRIË: TWEE GESLAAGDE REPATRIËRINGSOPERATIES

De vrijwillige repatriëring van de zestien kinderen en hun zes moeders in 2022 vloeide voort uit een beslissing van de Nationale Veiligheidsraad (NVR). Het was de tweede repatriëring van kinderen en moeders naar ons land: de eerste dateerde van juli 2021. Toen werden tien kinderen en zes moeders naar België overgebracht. Beide repatriëringen voldeden aan de door de NVR vastgestelde criteria, die in de eerste plaats gebaseerd waren op het belang van de kinderen en de veiligheid van België.

In een operatie onder leiding van Buitenlandse Zaken en Defensie en ondersteund door de VSSE, de militaire inlichtingendienst ADIV, het OCAD, de geïntegreerde politie en het Nationaal Crisiscentrum heeft de Belgische regering op 21 juni 2022 zestien Belgische kinderen en hun zes moeders gerepatriëerd uit het kamp Al-Roj in Noordoost-Syrië. Het dossier staat symbool voor de uitstekende samenwerking tussen de Belgische veiligheidsdiensten.

► VERKENNINGS- EN REPATRIËRINGSMISSIE

Precies zoals voor de repatriëring in 2021 ging er aan de terugkeeroperatie van 2022 een voorbereidende missie in het conflictgebied vooraf. De verschillende Belgische veiligheidsdiensten verleenden hun steun aan zowel de voorbereiding als aan de effectieve terugkeeroperatie. Zo zorgde **Defensie** voor de beveiliging van de omgeving en stond samen met de **ADIV** in voor de verbinding met het **Nationaal Crisiscentrum** in Brussel van waaruit de operatie werd gecoördineerd. Samen met Defensie onderhield **Buitenlandse Zaken** wekenlang de contacten met de plaatselijke autoriteiten. Buitenlandse Zaken nam ook het consulaire luik, de identificatie van de vrouwen en kinderen via DNA-onderzoek en het afleveren van de reisdocumenten voor zijn rekening. Gedurende de gehele operatie verleende de **VSSE** samen met de **ADIV** alle nodige ondersteuning om de ideologische

profielen op te stellen (bijvoorbeeld in welke mate de vrouwen de IS-ideologie nog aanhangen). De individuele dreigingsanalyse werd opgesteld door het **OCAD**.

► TERUGKEER

Over de teruggekeerde vrouwen wordt tussen de verschillende diensten informatie uitgewisseld. Dat gebeurt binnen de structuren van de strategie TER (de Strategie Extremisme en Terrorisme, sinds september 2021 de opvolger van het Actieplan Radicalisme, het Belgische multidisciplinaire plan van aanpak tegen extremisme en het radicalisering in België). Concreet betekent dit dat de situatie van de vrouwen onder meer besproken worden op de Lokale Task Forces (LTF) voor wat betreft de veiligheidsaspecten en op Lokale Integrale Veiligheidszellen (LIVC) voor de socio-preventieve aspecten en de reïntegratie in onze maatschappij. ■

DE TRANSVERSALE STRIJD TEGEN GEORGANISEERDE MISDAAD

De wereld evolueert en ook de omgeving waarin de VSSE werkt, staat voor nieuwe uitdagingen. Een inlichtingendienst moet zich dan ook geregeld de vraag stellen aan welke prioriteiten hij zijn middelen het beste kan toewijzen.

Is georganiseerde misdaad één van de prioriteiten van de VSSE? Nu er steeds meer aanwijzingen zijn dat grote criminele organisaties zich structureel willen vestigen in ons land, wat een nefaste invloed kan hebben op het onafhankelijk beslissingsproces in België, dringt de vraag zich meer dan ooit op. De snelle groei van de georganiseerde misdaad in ons land laat er geen twijfel over bestaan. De dreiging tegen de minister van Justitie is een belangrijk voorbeeld van de impact van het snel groeiende fenomeen. En ook al vermeldt het wettelijk kader (wet van 30 november 1998 op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten) georganiseerde misdaad als één van de opdrachten van de VSSE, door de terroristische dreiging stond dit thema de jongste jaren minder hoog op de agenda.

Maar het spreekt voor zich dat de VSSE haar verantwoordelijkheid zal opnemen en de eerstelijnsactoren in dat domein zal ondersteunen. Het doel is echter niet om in de plaats te treden van het parket of de politie, noch om te werken op een eiland rond georganiseerde criminaliteit. De politie en het parket zijn en blijven de centrale actoren in deze strijd. De VSSE zal haar specifieke expertise inzetten bij het verzamelen en behandelen van de inlichtingen. Dat is meteen een bijkomende troef voor de Belgische staat in zijn antwoord op deze dreiging.

► TRANSVERSALE AANPAK

Hoe zal de VSSE tewerk gaan? De dienst streeft een dubbele aanpak na. Enerzijds zal de VSSE een analytische benadering hanteren om een globaal zicht te krijgen op de netwerken van georganiseerde criminaliteit die de belangen van België in gevaar brengen. Anderzijds zal de VSSE inlichtingenonderzoeken openen op specifieke dossiers waar bijzondere inlichtingenmethodes kunnen worden aangewend. De VSSE zal daarbij telkens op zoek gaan naar het verband tussen de activiteiten van de grote criminele organisaties en de dreigingen die ze opvolgt: extremisme, terrorisme, inmenging of spionage.

Georganiseerde misdaad tracht zwakke schakels te vinden in de rechtsstaat en langs deze weg te infiltreren in de Belgische beslissingsstructuur. De VSSE zal, samen met haar Belgische en buitenlandse partners, alles in het werk stellen om deze systemische dreiging in te dijken. Haar expertise in de strijd tegen inmenging door buitenlandse inlichtingendiensten zal in die context een waardevolle troef zijn: voor beide fenomenen worden dezelfde mechanismen ingezet. ■

RECHTSEXTREMISME IN BELGIË DIJT UIT EN VERJONGT

Net als elders in de westerse wereld blijft de dreiging van het rechtsextremisme in België toenemen, in een samenspel met anti-overheidsextremisme. Ook de radicalisering van jongeren baart de VSSE zorgen.

Sinds midden de jaren 2010 stelt de VSSE een toename vast van potentieel gewelddadig rechtsextremisme in België. Na de aanslag op een moskee in Christchurch in de lente van 2019, lijkt ook in België de drempel voor rechtsextremistisch geweld te zijn verlaagd – al blijft het tot nog toe bij voorbereidingen, plannen of afgebroken intenties.

Tegelijk merkt de VSSE sinds enkele jaren op dat rechtsextremisten steeds vaker de overheid of andere symbolen van het *'establishment'* viseren met hun discours of acties: de pers - die ze de *'mainstream media'* of 'linkse leugenpers' noemen -, academici met voornamelijk de virologen en uiteraard politici. De overheid is steeds vaker kop van jut dan andere 'klassieke' doelwitte van rechtsextremisme zoals asielcentra, moskeeën of synagogen.

► COVID ALS KATALYSATOR

Sinds de uitbraak van de COVID-pandemie tiert het anti-overheidsextremisme welig in de westerse wereld. De opgelegde restricties die het virus onder controle moesten krijgen, hebben het reeds bestaande onbehagen en wantrouwen tegen de overheden en het *'establishment'* alleen maar aangewakkerd. De diepgewortelde haat tegen de overheid was in rechts-extremistische middens al veel langer aan het broeien. Zij verweten de overheid het jongste decennium onmacht en passiviteit in de strijd tegen wat zij percipieerden als 'islamisering' of 'omvolking' van de samenleving. Sommigen zagen de overheid zelfs als een stelletje 'islam-collaborateurs' die al dan niet als onderdeel van een wereldwijd complot het 'eigen volk' probeerden te vervangen door overzeese bevolkingsgroepen.

De aanhangers van het anti-overheidsdenken beperken zich bovendien niet tot rechtsextremisme, maar de rechtsextremistische scène in België heeft dankbaar gebruik gemaakt van de haat tegen de overheid om het protest aan te moedigen en andere misnoegden te overtuigen en te radicaliseren. Zo speelde rechtsextremisme een grote rol bij het mobiliseren voor anti-vaxbetogingen en in een aantal gevallen waren rechtsextremistische groeperingen achter de schermen de stuwende kracht achter de organisatie ervan.

► ENERGIEPRIJZEN

Sinds de uitbraak van de oorlog in Oekraïne en de stijgende energieprijzen valt op, dat rechtsextremisten opnieuw proberen om de woede en de haat tegen de overheid aan te wakkeren.

Aanvankelijk heerste er verscheurdheid in het rechtsextremistische kamp tegenover de oorlog in Oekraïne. De leden leefden mee met het 'blanke broedervolk' dat werd getroffen door een gewapende inval. Maar tegelijk konden ze zich niet ontdoen van hun traditionele bewondering voor het ultraconservatieve, autoritaire regime in Rusland. Nu stelt de VSSE vast dat rechtsextremisme in toenemende mate weer pro-Russische standpunten inneemt, zonder evenwel de Russische inval met zoveel woorden goed te praten. De stijgende energieprijzen schrijven ze toe aan een 'nodeloze oorlog', 'uitgelokt' door de NAVO.

► SALAD-BAR IDEOLOGIE

De diepgewortelde haat tegen het 'establishment' is mogelijk een trend die ook de komende jaren zal aanhouden. Er kan een gewelddadige dreiging van uitgaan, zoals bleek in 2022 met het netwerk van zogenaamde 'doomsday preppers'. Ze hadden aanzienlijke voorraden voedsel, medicijnen en zo meer aangelegd om voorbereid te zijn op het einde van de samenleving zoals wij die kennen. Tijdens de inval van de politie bleek dat ze ook grote hoeveelheden wapens en munitie stockeerden. Er loopt nog steeds een gerechtelijk onderzoek naar deze zaak.

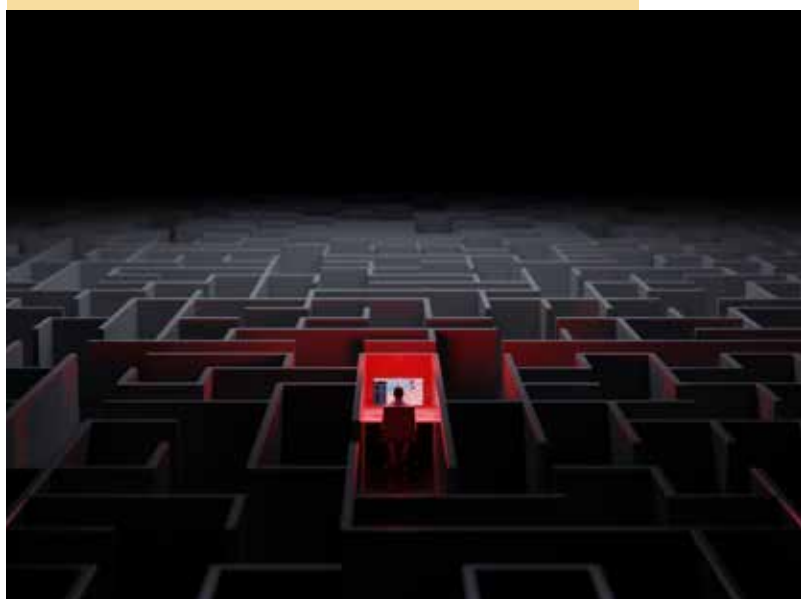
Het wereldbeeld van deze mensen bestaat uit een samenraapsel van rechtsextremistische elementen, anti-overheidsextremisme, misogynie en complotdenken. Het netwerk was een voorbeeld van wat we een diffuse 'salad bar ideologie' noemen, waarbij éénieder zijn eigen ideologisch menu samenstelt. ■

► RADICALISERING VAN JONGEREN

Een andere belangrijke trend binnen het rechtsextremisme is de zorgwekkende radicalisering van jongeren. Ook in België stelt de VSSE vast dat steeds meer jongeren achter het klavier van hun pc of op hun smartphone in snel tempo radicaliseren en zich in sommige gevallen ontpoppen tot haatpropagandisten en 'keyboard warriors' die aanzetten tot haat en geweld. De grafische stijl en de zeer haatdragende en ronduit gewelddadige inhoud van hun boodschappen op diverse sociale mediaplatformen, zoals Telegram vertonen zekere gelijkenissen met de verheerlijking van geweld door Islamitische Staat van enkele jaren geleden.

De VSSE heeft in de voorbije twee jaar meerdere dossiers van geradicaliseerde jongeren doorgespeeld aan de politiediensten en het parket. In sommige gevallen ging het om minderjarigen die achter hun scherm haat en geweld predikten met radicale nazistische en antisemitische standpunten, in andere gevallen om jongeren die zelf dreigden met geweld.

Het tijdig detecteren en tijdig voorkomen dat deze beïnvloedbare en impulsieve jongeren overgaan tot geweld wordt de komende jaren een ernstige uitdaging voor de VSSE en de andere inlichtingen- en veiligheidsdiensten.

VRIJWILLIGERS VOOR OEKRAÏNE: VEILIGHEIDSIMPACT VOOR BELGIË?

Na de Russische inval in Oekraïne in februari 2022 en de oproep van president Volodymyr Zelenski aan westerse burgers om zijn land te komen verdedigen, trokken een veertigtal Belgen naar het front.

Welke impact een dergelijk fenomeen op termijn zou hebben op de veiligheid van ons land was aanvankelijk moeilijk te voorspellen. Om te beginnen is het niet illegaal om als burger op vrijwillige basis te gaan vechten in Oekraïne. Maar het komt de VSSE wel toe om te anticiperen op mogelijke dreigingen. De dienst analyseerde daarom het fenomeen en ging na welke potentiële extremistische en/of terroristische dreiging als gevolg daarvan in België zou kunnen ontstaan.

De **potentiële veiligheidsrisico's** in een dergelijke omgeving zijn uiteenlopend. Een conflict is voor extremisten een ideale voedingsbodem om internationale netwerken uit te breiden of te versterken, en een omgeving bij uitstek om gevechtservaring op te doen. Bovendien zijn tactische opleidingen en trainingen met vuurwapens er makkelijk toegankelijk. Een oorlogsomgeving leent zich ook tot het opzetten van toekomstige criminele netwerken en wapentrafiëk.

Ook **op ideologisch vlak** kan de deelname aan een conflict een radicaliserende impact hebben: de vrijwillige strijders komen in contact met extremistische individuen en groeperingen en kunnen hun gedachtegoed overnemen. Opgelopen trauma's kunnen bij sommigen leiden tot psychologische instabiliteit.

► VASTSTELLINGEN

Een combinatie van deze elementen zou op termijn tot een aanzienlijk veiligheidsrisico voor ons land kunnen leiden. Om dit in kaart te brengen, werden de terugkeerders uitgenodigd voor een *debriefing* op vrijwillige basis.

De VSSE kon vaststellen dat de vertrekkers naar Oekraïne tot nu toe geen impact hebben gehad op de algemene dreiging in België. Wel wordt bijzondere aandacht besteed aan een zeer kleine minderheid van het veertigtal Belgen die naar Oekraïne waren afgereisd.

Het fenomeen zelf van de vrijwillige vertrekkers heeft na een piek in de eerste periode van het conflict, geleidelijk aan intensiteit ingeboet. Het aantal vertrekkers en kandidaat-vertrekkers is almaar afgenomen.

De Belgische autoriteiten werden en worden geregeld op de hoogte gebracht van de bevindingen van de VSSE. ■

WETGEVENDE INITIATIEVEN: AANGEPASTE BEVOEGDHEDEN VOOR DE VSSE

In de periode 2021-2022 werd nieuwe wetgeving tot stand gebracht die de VSSE ondersteunt met nieuwe instrumenten. Het gaat om regelgeving die medewerkers toelaat om ook in de virtuele wereld te infiltreren en strafbare inbreuken te plegen, een declassificatiewet en wetgeving die het bewaren van telecomgegevens beter moet regelen.

► INFILTREREN EN STRAFBARE INBREUKEN PLEGEN

Een belangrijke ontwikkeling in 2022 was de creatie van een wettelijke basis voor de activiteiten van de virtuele agenten. Hierdoor mogen zij binnen het kader van hun opdrachten inbreuken plegen. Door de snelle ontwikkeling van de dreigingen en de technologie was een update nodig van het bestaande wettelijke kader.

Agenten van de inlichtingendiensten konden reeds de toelating vragen om bepaalde inbreuken te plegen tijdens een operatie, maar enkel in de reële wereld. Dat volstond echter niet. De Parlementaire Onderzoekscommissie Aanslagen onderstreepte in haar aanbevelingen al de noodzaak om de mogelijkheid van inbreuken uit te breiden tot andere situaties zodat agenten zich op duurzame en anonieme wijze in gevaarlijke milieus kunnen bewegen. Dat is nodig om online niet ontdekt te worden, om geloofwaardiger over te komen of om de eigen informatiepositie te kunnen behouden. Met de wijziging van de organieke wet mogen agenten nu infiltreren in de reële én de virtuele wereld. Indien nodig mag dat met een valse naam, een valse hoedanigheid of een fictieve identiteit (via valse officiële papieren, een valse kredietkaart enz.).

Een andere grote nieuwigheid is dat ook menselijke bronnen de mogelijkheid krijgen om inbreuken te plegen, om hun informatiepositie te verbeteren of voor hun eigen veiligheid. Het plegen van strafbare feiten of het realiseren van een infiltratie in de virtuele wereld mag natuurlijk niet zonder interne en externe controle en ook niet zonder expliciete toestemming. Net zoals voor het uitvoeren van bijzondere inlichtingenmethoden, werden de nodige veiligheidsmechanismen ingebouwd. De Veiligheid van de Staat ondergaat dus ook in dit kader een vorm van dubbele controle door enerzijds de BIM-commissie (een onafhankelijke commissie van drie magistraten) en anderzijds het Comité I. Infiltraties of strafbare handelingen kunnen altijd stilgelegd worden bijvoorbeeld indien ze niet proportioneel zijn in verhouding tot het doel van de actie.

► DECLASSIFICATIEREGELING

Tot voor kort bestond er in België geen specifieke wettelijke procedure om documenten te declassificeren. Een recent aangenomen wetsontwerp legt nu een regeling vast.

De grote lijnen van deze wet zijn:

- Voor door een Belgische dienst opgestelde documenten geldt dat, na afloop van een termijn (20 jaar voor een vertrouwelijk document, 30 jaar voor een geheim document en 50 jaar voor een zeer geheim document), de auteur op basis van vastgelegde criteria moet evalueren of hij/zij zal declassificeren, de classificatie behouden of ze wijzigen. Door België geproduceerde documenten worden in elk geval gedeclineerd na 100 jaar.
- De declassificatieregels zijn niet van toepassing op documenten afkomstig van een buitenlandse overheid of supranationale instelling. Elke overheid blijft zelf als enige gemachtigd om eigen documenten te declassificeren.

► TELECOMGEGEVENS

In 2022 kwam er ook een nieuw wetgevend initiatief met betrekking tot de verplichting voor telecomoperatoren om verkeers- en localisatiegegevens te bewaren. De localisatiegegevens laten toe te weten waar een belter zich bevindt. De verkeersgegevens geven dan weer informatie over wie met wie belt, wanneer en hoelang. Deze gegevens zijn in tal van onderzoeken van vitaal belang gebleken voor het werk van politie -en inlichtingendiensten. Het laat deze diensten immers toe om informatie te verzamelen en verbanden te leggen die cruciaal zijn voor het doorgronden van netwerken en om op die manier bij te dragen aan de veiligheid van de burgers. Dankzij de aangepaste regelgeving worden operatoren voortaan verplicht om de communicatiegegevens te bewaren in specifieke situaties. Dat kan het geval zijn op plaatsen met hoge misdaadcijfers of grote drukte, in zones waar een dreiging heerst voor de nationale veiligheid, op plekken van vitaal belang voor het land, voor de essentiële noden van de bevolking of de internationale instellingen. Op die manier wordt het moeilijke evenwicht bewaard tussen het respect voor het privéleven en het vrijwaren van de nationale veiligheid. ■

FOCUS OP PARTNERSCHAPPEN

INTERNATIONALE RELATIES - BREDERE SCOPE VOOR EEN BETERE INFORMATIEPOSITIE

Dreigingen die zich manifesteren in België hebben hun oorsprong steeds vaker in het buitenland. Om het land te beschermen tegen deze dreigingen opent de VSSE haar blik verder op de wereld.

De Veiligheid van de Staat is een inlichtingendienst die zich richt op de dreigingen in eigen land en historisch haar inlichtingen grotendeels in België inwint. De terroristische dreiging is de jongste jaren evenwel ingrijpend veranderd en heeft een meer transnationaal karakter gekregen. Geradicaliseerde groeperingen en netwerken opereren over de grenzen heen, zowel online als offline. De bescherming van de interne veiligheid van ons land kunnen we met andere woorden niet los zien van wat er gebeurt in de rest van de wereld: België is geen eiland.

Sinds een aantal jaren bestaat er een intense samenwerking met een groot aantal buitenlandse partnersdiensten. Via deze partners kreeg de VSSE in het verleden informatie die van groot belang was om dreigingen op het Belgische grondgebied tijdig te onderkennen. Daarom bouwt de VSSE haar bilaterale en multilaterale samenwerking verder uit en stuurt de VSSE ook zelf verbindingsofficieren uit naar het buitenland.

► BILATERAAL - MET WELKE LANDEN?

De VSSE werkt momenteel samen met een 120-tal partnerdiensten. Die gaan van protocolaire contacten over de uitwisseling van strategische analyses tot - in een aantal gevallen - een operationele samenwerking. Een richtlijn van de Nationale Veiligheidsraad bepaalt het kader waarin de samenwerking met partnerdiensten mogelijk is. Een 70-tal van deze 120 partnerdiensten hebben 'correspondenten' in België - verbindingsofficieren die in Brussel zijn gestationeerd en voor de VSSE een direct aanspreekpunt vormen.

Op middellange termijn wil de VSSE de samenwerking verdiepen met partners die als strategisch worden beschouwd en dat op basis van de prioriteiten en objectieven van de dienst alsook van de dossiers die worden behandeld.

► BETERE TERREINBEZETTING

Voor bepaalde materies wil de VSSE ook haar informatiepositie in het buitenland verstevigen. Dat kan door onder meer permanente vertegenwoordigers in het buitenland aan te stellen in landen die op operationeel of strategisch vlak een belangrijke en directe impact hebben op de fenomenen in België. In de VS en Nederland zijn de eerste officiële verbindingsofficieren aangesteld.

Bij de uitbouw van de internationale relaties zal zowel voor de samenwerking met buitenlandse zusterdiensten als voor het aanstellen van verbindingsofficieren gestreefd worden naar synergiën met onze directe partner, de militaire inlichtingendienst ADIV (Algemene Dienst voor Inlichting en Veiligheid). Ook met de Federale Politie en met Buitenlandse Zaken wordt overlegd over verdere samenwerkingsmogelijkheden. ■

► SAMENWERKINGSPLATFORMEN VAN DE INLICHTINGENDIENSTEN

In het kader van het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie, zal de Veiligheid van de Staat in 2023 en 2024 twee samenwerkingsplatformen van de inlichtingendiensten voorzitten. Ook al behoort de nationale veiligheid niet tot de beleidsterreinen die vallen onder het Verdrag van Lissabon, toch hebben de Europese inlichtingendiensten op vrijwillige basis duurzame structuren opgezet om de onderlinge transnationale samenwerking te bevorderen. Het systeem van roterend voorzitterschap zoals van toepassing voor de Europese Raad, wordt ook gehanteerd voor deze structuren.

Voor een dienst als de VSSE zijn deze voorzitterschappen belangrijk, want enkele fundamentele concepten in ons ecosysteem worden er geconcretiseerd en op de proef gesteld: vertrouwen, partnerschap, een versterking van de uitwisselingsmechanismen van informatie en een visie op de toekomst.

Waarover gaat het? Vertrouwen en partnerschap zijn de basisvereisten voor een intense samenwerkingsrelatie. Maar het is even noodzakelijk om de reële werking van de partnerdiensten te kennen. De voorzitterschappen verzekeren is geen eenvoudige opdracht: Europa is even divers als de dreigingen waarmee het wordt geconfronteerd. De VSSE staat echter gekend als een betrouwbare en ernstige partner in de inlichtingenwereld, zowel in Europa als daarbuiten. We zullen erover waken om dat te blijven.

Onze toekomstvisie willen we daarom verruimen op basis van de definitie die de Europese Commissie hanteert voor strategische prognoses: 'geen toekomstvoorspellingen, maar wel verkenningen van mogelijke toekomstscenario's en van de kansen en uitdagingen waarmee die scenario's gepaard gaan. Strategische prognoses helpen ons uiteindelijk om vandaag vorm te geven aan de toekomst die ons voor ogen staat'. Dit werk willen we opnemen tijdens onze uitwisselingen.

FRONT OFFICES: DE VISITEKAARTJES VAN DE VSSE

De VSSE wil de relaties met haar traditionele Belgische veiligheidspartners verder uitbouwen en tegelijk ook nieuwe partnerschappen aangaan om de voeling met het terrein nog te verstevigen. Openheid en reciprociteit zijn de kernwoorden.

Meer openheid, een grotere eenvormigheid in relaties met nieuwe partners en een bredere basis voor wederzijdse informatie-uitwisseling: dat is het doel van de nieuw opgerichte 'Front Offices' (FO's) die voortaan het gezicht van de VSSE zullen vormen. Ze zijn de 'diplomatieke' dienst die zal instaan voor de relaties met de partners. Naast de traditionele partners (politie, parket, het OCAD, de ADIV) zijn er ook:

- de gemeentelijke, regionale en provinciale besturen;
- de bedrijfswereld: havens, sectorfederaties, bedrijven in gevoelige sectoren, ...
- de academische wereld: rectoren, spin-offs, ...
- Dienst Vreemdelingenzaken, Fedasil, Commissariaat-Generaal voor de Vluchtelingen;
- federale en regionale overheidsdiensten;
- gevangenissen.

De vraag naar vaste contactpersonen - ambassadeurs - bij de VSSE, met wie men in vertrouwen informatie kan uitwisselen en waar men terecht kan met vragen, kwam er van op het terrein en bleek uit een klantenbevraging bij onze partners. De nood bestond om zich officieel en in alle openheid tot de VSSE te kunnen wenden.

Medewerkers van de VSSE werken grotendeels in de schaduw en dat is vaak moeilijk combineerbaar met representatie. Het concept van de 'Front Offices', die uitsluitend de officiële contacten voeren, moet hieraan verhelpen.

► WAT DOEN DE FRONT OFFICERS (FO'S)?

Ze doen er alles aan om de VSSE meer visibiliteit te geven: aan de hand van briefings over de werking van de dienst in al zijn aspecten en door te sensibiliseren voor specifieke dreigingen, zetten ze aan potentiële partners uiteen waar de dienst voor staat. Het doel is om de partners vertrouwd te maken met de werking, de beperkingen en de prioriteiten van de VSSE, wat we wel of niet doen. Zo kunnen ze inschatten hoe de dienst hen kan ondersteunen en wat ze zelf voor de VSSE kunnen betekenen. Omgekeerd geeft het de VSSE een betere feeling met het terrein. Het gaat niet om eenmalige contacten, er wordt gestreefd naar een solide, structurele samenwerking en reciprociteit in de informatie-uitwisseling. De verschillende dreigingen zoals spionage en inmenging, terrorisme en radicalisering kunnen aan bod komen. De samenwerking moet ook bijdragen tot een verbetering van de veiligheidscultuur in ons land.

Tot de (nieuwe) partners van de FO's behoren de universiteiten. Nu al werkt onze dienst samen met universiteiten en hun spin-offs op het vlak van spionage. Universiteiten kunnen de VSSE ook ondersteunen bij fenomeenanalyses en omgekeerd kan samengewerkt worden voor rekruteringscampagnes en opleidingen.

Ook de bedrijfswereld overspant een groot potentieel voor samenwerking, voornamelijk in het kader van de bescherming van het wetenschappelijk en economisch potentieel en het gevaar voor proliferatie. In de havensector bijvoorbeeld is onze dienst via de FO's vertegenwoordigd in het Lokaal Comité voor Maritieme Beveiliging. Aan de bredere sectorfederaties zullen presentaties en briefings worden gegeven.

Verder zijn er contacten met de lokale en provinciale besturen, bijvoorbeeld met de Gouverneurs in het kader van de terro-noodplannen. Ook in de context van de erkenning van geloofsgemeenschappen zijn lokale contacten met betrokkenen een meerwaarde.

Klassieke partners

Het bestaan van de FO's zal geen afbreuk doen aan de jarenlange uitstekende relaties met de klassieke veiligheidspartners zoals het OCAD, de Federale Politie en de Parketten. Die zijn inmiddels in een structureel kader ingebed en de informatiestromen, contactpersonen en verbindingsofficieren (ook van onze dienst) zijn duidelijk geïdentificeerd.

Bovenaan de agenda

Behalve nieuwe partners werven en synergiën opzetten met bestaande partners, kunnen de FO's ook bepaalde dreigingen of nieuwe fenomenen op de agenda plaatsen. Bij een dreiging die uitgaat van bijvoorbeeld een salafistische groepering, kunnen de FO's sensibiliseringsbriefings geven aan de Lokale Task Forces. De input die terugkomt van de lokale partners kan het dossier alleen maar verrijken.

► WAAR VINDEN WE DE FO'S?

Ze zijn grotendeels geënt op de geografische structuur van vroegere provincieposten: in Vlaanderen - Antwerpen, Brugge, Gent en Hasselt; in Wallonië - Luik, Namen, Bergen. Daarnaast is er de FO die zich buigt over Brussel, Vlaams- en Waals-Brabant. Vanuit de verschillende FO's wordt het hele land bediend. ■

NSIP2022: EEN NIEUWE STAP IN DE SAMENWERKING MET DE ADIV

In 2018 stelden de Algemene Dienst voor Inlichting en Veiligheid (ADIV) en de Veiligheid van de Staat (VSSE) een eerste Nationaal Strategisch Inlichtingenplan (NSIP) op, waarin synergieën tussen beide diensten werden gedefinieerd. Vandaag ligt een nieuwe versie voor die daarop voortbouwt, het NSIP2022.

Het Platform Contraterrorisme is zonder enige twijfel één van de meest zichtbare uitingen van het NSIP. Het gaat om een samenwerking tussen medewerkers van de twee diensten gelokaliseerd bij de VSSE. Het Platform CT vormt een *single point of entry* voor de partners in het kader van contraterrorisme.

Het Platform heeft ook de samenwerking en coördinatie op andere vlakken versterkt (bronbehandeling, internationale relaties of juridische materies,...). Dankzij het NSIP kon eveneens een mentaliteitswijziging tot stand komen bij de inlichtingendiensten: de *'need to know'*-reflex evolueert naar een *'need to share'*.

► NSIP2022 : VIJF GEPRIVILIGIEERDE DOMEINEN

Het Nationaal Inlichtingenplan dat is goedgekeurd door de twee directies, heeft de ambitie om in de samenwerking tussen beide diensten een versnelling hoger te schakelen. Er zullen bijkomende synergieën worden uitgewerkt op vijf domeinen:

- 1) een gezamenlijk platform voor **confessioneel contra-extremisme en contraterrorisme**;
- 2) een gezamenlijk platform voor **ideologisch contra-extremisme en contraterrorisme**;
- 3) de oprichting van gezamenlijke expertisecentra of **Houses** op het vlak van contraspionage en de strijd tegen inmenging;
- 4) een versterkte synergie op het vlak van **Cyber Intelligence**;
- 5) een onderlinge connectie van de **ICT-omgeving**.

► CONTRA-EXTREMISME EN CONTRATERRORISME

Het bestaand Platform Contraterrorisme zal worden omgevormd tot twee nieuwe gezamenlijke platformen: één voor confessioneel contra-extremisme en contraterrorisme en een tweede voor ideologisch contra-extremisme en contraterrorisme. Ze zullen zich hoofdzakelijk focussen op detectie, analyse, opvolging en disruptie van de activiteiten gelinkt aan zowel confessioneel als ideologisch extremisme.

Na de recente vaststellingen van de sterke en structureel verankerde aanwezigheid van georganiseerde criminaliteit, is beslist dat de twee platformen zich ook zullen interesseren voor de mogelijke verbanden die bestaan tussen georganiseerde criminaliteit en de bewegingen die een ideologisch of confessioneel extremisme uitdragen.

'Deze platformen moeten de specifieke expertise

*'Door nauw samen te werken,
willen we gaan voor het beste
resultaat om onze Belgische
belangen te verdedigen'*
zegt Francisca Bostyn.

van beide diensten samenbrengen', zegt administrateur-generaal a.i. Francisca Bostyn. 'Elke dienst heeft zijn eigen identiteit en eigen missies en opdrachten en dat zorgt voor complementariteit. Door nauw samen te werken, willen we gaan voor het beste resultaat om onze Belgische belangen te verdedigen.'

Andere synergieën zullen ook ontwikkeld worden, bijvoorbeeld op het vlak proliferatie, training en opleiding en de permanente vertegenwoordigingen in het buitenland.

► HOUSES IN DE STRIJD TEGEN SPIONAGE EN INMENGING

De synergie in de strijd tegen spionage en inmen- ging zal georganiseerd worden binnen zogenaamde *Houses* of gezamenlijke expertisecentra. Die zullen bestaan uit geïntegreerde teams die zich zullen toe- leggen op dreigingen, uitgaande van landen of enti- teiten.

► CYBER INTELLIGENCE

Het doel van *Cyber Intelligence* is bijdragen aan de bescherming van de Belgische belangen en betrouw- bare en exploiteerbare inlichtingen leveren rond de dreigingen in cyberspace, die al dan niet verlopen via intrusieve collecte. De samenwerking op dat vlak moet het onder andere ook mogelijk maken om de globale cyberdreiging te definiëren door het identi- ficeren van de tegenstander, diens capaciteiten, diens technieken, tactieken en procedures.

'Beide diensten verdedigen sowieso dezelfde belangen: de veiligheid en de democratische vrijheid van eenieder beschermen. Een doelstelling die we best samen kunnen bereiken'

zegt Wim Robberecht.

'Acties van buitenlandse inlichtingendiensten tegen de Belgische belangen zullen dankzij de samenwerking tussen beide diensten op een transversale manier kun- nen worden aangepakt, los van de oorsprong van de dreiging – militair of burgerlijk - of van het doel', zegt vice-admiraal Wim Robberecht, chef van de ADIV. 'Beide diensten verdedigen sowieso dezelfde belan- gen: de veiligheid en de democratische vrijheid van eenieder beschermen. Een doelstelling die we best samen kunnen bereiken.'

► ONDERLINGE CONNECTIE VAN DE ICT-OMGEVING

Om de toenemende samenwerking tussen de VSSE en de ADIV te ondersteunen, zullen tot slot nog de ontwikkelingen van de verschillende digitaliserings- projecten worden gesynchroniseerd. Het finale doel is de onderlinge connectie van de informatica-omgevin- gen van beide diensten. ■

A top-down view of several hands of different skin tones assembling large, colorful plastic gears (yellow, green, pink, blue, red) on a dark wooden table. In the background, there are some papers and a small bar chart.

FOCUS OP DE INTERNE ORGANISATIE

DE OPLEIDING VAN DE VSSE-AGENTEN

De activiteiten van inlichtingendiensten gebeuren veelal in de grootste discretie. Het is echter geen geheim dat de agenten van deze diensten ook moeten worden opgeleid.

Via film en literatuur maakte het grote publiek kennis met soms mythische plekken in de Verenigde Staten zoals *'The Farm'* voor de CIA of *'Quantico'* voor de FBI, met de gebouwen van de DGSE aan de boulevard Mortier in 'Le Bureau des Légendes' en met de vaardigheidsproeven die James Bond moet afleggen in *Skyfall*.

Ook bij de VSSE worden de toekomstige inlichtingengagenten voorbereid op hun takenpakket, al is de infrastructuur bij onze dienst op zijn zachtst gezegd heel wat bescheidener. De interne opleiding is evenwel cruciaal: het gros van de kennis vereist voor onze functies, wordt nergens anders onderwezen dan binnen de VSSE.

Welke kennis? Schaduwings technieken (te voet of in een voertuig), de vereiste vaardigheden voor het plaatsen van technische apparatuur zodat ze zelfs voor het meest geïmproviseerde oog onzichtbaar blijft, de kunst om menselijke bronnen te overtuigen om samen te werken met medewerkers van onze dienst, de bekwaamheid van de analisten om grote hoeveelheden gegevens te verwerken volgens beproefde methoden en nog veel meer.

In 2021 kreeg de VSSE, dankzij een beslissing van de regering, bijkomende middelen om personeel aan te werven. Dit heeft geleid tot een grondige reorganisatie van de interne opleidingsdienst. Bestaande opleidingen werden herzien om ze korter en doeltreffender te maken, andere opleidingen waarvoor we op externe partners waren aangewezen, worden voortaan intern georganiseerd en enkele opleidingen moesten van nul af aan worden ontwikkeld. Hierdoor kon de VSSE sinds 2021 vijf lichtingen van officers en één groep van analisten verwelkomen.

Zoals boven vermeld, zijn het de bevoegde experts van de VSSE die de lessen geven. Het vraagt dus een grote investering van de hele organisatie, omdat deze experts de tijd die ze anders aan bepaalde opdrachten kunnen spenderen, moeten vrijmaken om de nieuwe generaties op te leiden.

Naast de basisopleidingen en de interne opleidingen werden nog eens meer dan 11.000 opleidingsuren besteed aan vorming van het personeel door academische instellingen of particuliere bedrijven. ■

EENHEIDSTATUUT

Het principe van een gemeenschappelijk statuut voor de medewerkers van de VSSE, het OCAD en het burgerpersoneel van de ADIV werd voor de eerste keer ter sprake gebracht door de Parlementaire Onderzoekscommissie Aanslagen. Een van de aanbevelingen was dat de inlichtingen- en veiligheidsdiensten die dagelijks samenwerken (de ADIV, het OCAD en de VSSE enerzijds, het OCAD en het NCCN anderzijds) gebaat zijn bij een eengemaakt statuut. De huidige situatie staat een goede samenwerking in de weg en verhindert mobiliteit tussen diensten of zorgt zelfs voor concurrentie in het kader van rekrutering of loopbaanontwikkeling.

Het statuut maakt deel uit van het regeerakkoord van oktober 2020. Een maand later stelden de betrokken diensten een *'mission statement'* op. Dat statement moest een referentiekader vormen voor de werkgroep die vervolgens werd opgericht. Deze werkgroep bestond uit vertegenwoordigers van de VSSE, de ADIV en het OCAD, alsook uit HR-specialisten van Binnenlandse Zaken, HR Defensie en BOSA. Het Nationaal Crisiscentrum (NCCN) nam sinds maart 2021 deel aan het overleg.

► TWEE OPDRACHTEN

De werkgroep kwam tussen januari 2021 en juli 2022 ongeveer zestig keer samen en slaagde erin om op 11 juli 2022 een voorontwerp van koninklijk besluit voor te stellen dat concreet vorm geeft aan een nieuw eengemaakt statuut. Het voorontwerp van koninklijk besluit legt een basisstatuut vast voor nieuwe medewerkers en bepaalt op die manier de regels waaraan alle medewerkers van de betreffende diensten onderhevig zullen zijn. Volgende nieuwe klemtonen worden gelegd:

- één enkel referentiekader voor het volledige personeel, ongeacht hun dienst van oorsprong of huidige functie;
- eenzelfde inschaling van het personeel van alle diensten;
- ruimere carrièremogelijkheden voor de medewerkers van de verschillende diensten:
 - Door interne mobiliteit
 - Door mobiliteit tussen de verschillende diensten van het eenheidsstatuut.
 Op het vlak van mobiliteit zullen zowel de concrete opportuniteiten als de bijhorende vormingskansen duidelijk toenemen.

De tekst werd op 21 juli 2022, samen met de opmerkingen van de directies van de betreffende diensten, overgemaakt aan de beleidscellen van Binnenlandse Zaken, Defensie, Justitie en het Openbaar Ambt. Deze beleidscellen zoeken momenteel een politiek akkoord voor een eerste bespreking in ministerraad.

Nadien begint dan de tweede opdracht: het vastleggen van de overgangsmaatregelen voor alle personeelsleden die nu al in dienst zijn bij de betreffende diensten. Hoe worden zij ingeschaald in het nieuwe statuut? Hoe verloopt hun carrière in de nabije en verre toekomst? Op al die vragen moet een antwoord gevonden worden. En dat antwoord dient ook onderhandeld te worden met de vakbonden.

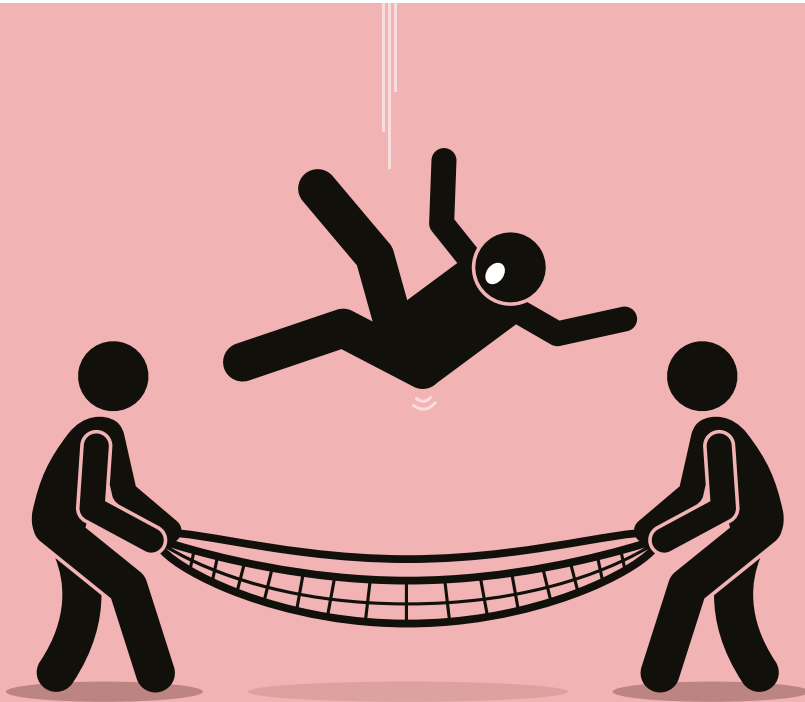
► EN NU?

Er is nog een lange weg te gaan om tot het eengemaakt statuut te komen. De formele onderhandelingen met de vakbonden moeten vanaf begin 2023 vorm krijgen en er dienen adviezen ingewonnen te worden (onder andere van de Raad van State en de Inspecteur van Financiën).

Volgens het voorlopige tijdsschema zou het eenheidsstatuut technisch en juridisch tegen medio 2023 voltooid moeten zijn en vervolgens snel in werking moeten treden. De ambitie is om het nieuwe statuut begin 2024 concreet in voege te laten gaan. ■

DE VSSE STREEFT NAAR EEN VERSTERKING VAN DE VEILIGHEIDSCULTUUR

Om aan alle toekomstige uitdagingen te voldoen op het vlak van veiligheid, heeft de VSSE een gespecialiseerde pijler 'Veiligheid' opgericht.

Sinds de aanslagen in Parijs en Brussel is het bewustzijn van veiligheidsrisico's en van de preventieve rol die de VSSE daarin kan spelen, alleen maar toegenomen. Een vaststelling die voor kort bevestigd werd door een onderzoek bij de belangrijkste partners van de VSSE. Daarnaast blijken bepaalde overheidsinstanties nood te hebben aan een globaal veiligheidsbeleid met onder meer duidelijke procedures voor de beveiliging van geclassificeerde en niet-geclassificeerde informatie.

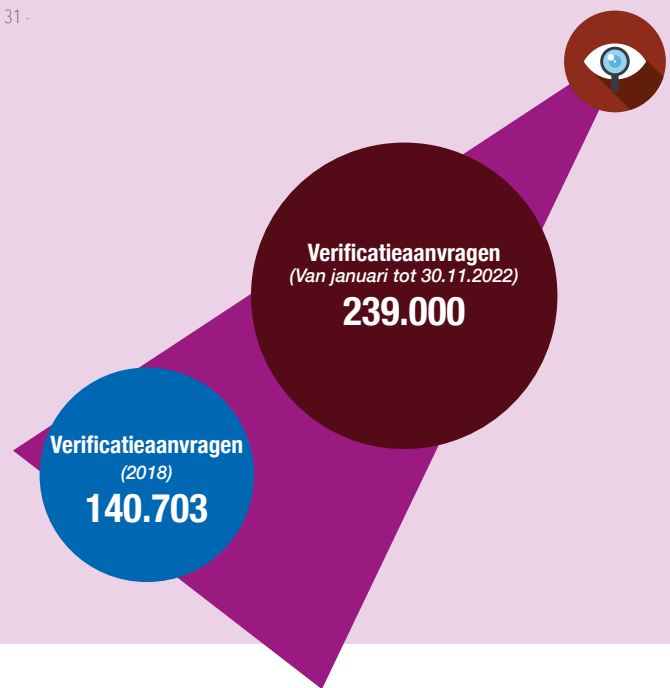
De VSSE heeft daarom het versterken van de veiligheidscultuur geïdentificeerd als een prioriteit in haar strategisch plan 2021-2024. Om aan de vele initiatieven te kunnen voldoen ter versterking van zowel de interne veiligheid van de eigen dienst als ter verbetering van de veiligheidscultuur in België, heeft de VSSE in juni 2021 een gespecialiseerde pijler 'Veiligheid' opgericht. Concreet zal de VSSE bestaande activiteiten uitbreiden, maar ook nieuwe extra taken op zich nemen. Het gaat om volgende taken:

► ADVIES EN PREVENTIE

Jarenlang al ondersteunt de VSSE overheidsinstanties in hun omgang met geclassificeerde informatie. Vanaf 2023 zal de dienst ook een meer proactieve rol spelen in het ondersteunen van het veiligheidsbeleid van haar partners. De VSSE zal daarbij ook proactief zijn in haar externe communicatie en zal het brede publiek informeren over de dreigingen die ze opvolgt met respect voor de vereiste discretie. Daarnaast zal de VSSE ook technische expertise ontwikkelen zodat ze partners op maat kan bijstaan met veiligheidsadvies.

► VEILIGHEIDSVERIFICATIES IN CIJFERS

De vraag naar veiligheidsverificaties aan de VSSE zit reeds sinds enkele jaren sterk in de lift. Die trend zal hoogstwaarschijnlijk aanhouden en zal zich mogelijk nog versterken. Vooraleer bepaalde diensten gevoelige functies invullen, vragen ze steeds vaker om voorafgaande controles om zo bepaalde kwetsbaarheden aan te pakken. Voorbeelden van diensten die dossiers indienen voor systematische verificaties zijn Douane en Accijnzen en de NMBS. De cijfers zijn overduidelijk: het totaal aantal verificatieaanvragen is gestegen van 140.703 voor 2018 tot ongeveer 239.000 aanvragen voor de eerste elf maanden van 2022.

► INTEGRATIE VAN DE NVO BINNEN DE VSSE

Op basis van het regeerakkoord en de beslissing van de Nationale Veiligheidsraad van 23 februari 2022 zal de Nationale Veiligheidsoverheid (NVO) hervormd worden. De NVO is een collegiale dienst die momenteel bestaat uit vertegenwoordigers van negen verschillende diensten (de FOD Buitenlandse Zaken, de VSSE en de ADIV, de FEDPOL, het NCCN, de FOD Mobiliteit en Vervoer, Douane en Accijnzen, de FOD Economie, het FANC). De dagelijkse coördinatie wordt gegarandeerd door een secretariaat dat ressorteert onder de FOD Buitenlandse Zaken. Vanaf januari 2024 zal de NVO geïntegreerd worden in de Veiligheid van de Staat.

Vanaf dan zal de VSSE verantwoordelijk worden voor het beschermen van alle geclassificeerde informatie in België. De aanpassingen van de wet van 11 december 1998 zullen de verschillende dimensies van het beschermen van informatie formaliseren overeenkomstig de internationale richtlijnen die van toepassing zijn in België.

Zo zal de VSSE instaan voor de bescherming van de geclassificeerde informatie, zowel ten aanzien van nationale als internationale partners – onder andere via de goed- en afkeuring van communicatie- en informatiesystemen en cryptografische producten. Ze zal ook verantwoordelijk worden voor de aflevering, wijziging, schorsing en intrekking van veiligheidsmachtigingen. Uiteindelijk zal de VSSE ook instaan voor de goed- en afkeuring van fysieke installaties waar geclassificeerde informatie wordt opgeslagen.

Voor de VSSE is de integratie van de NVO een opportuniteit die tegelijk een stevige inspanning zal vergen. De inzet is groot.

Wel zal de toekomstige Nationale Veiligheidsoverheid niet langer instaan voor het afleveren en intrekken van de veiligheidsattesten en –adviezen. Deze bevoegdheden zullen worden overgedragen aan de Federale Politie die zich daarvoor zal baseren op de resultaten van de verificaties uitgevoerd door de VSSE, de ADIV en de Federale Politie. ■

GROEI, REKRUTERING EN EEN NIEUW GEBOUW. DE VSSE MIKT OP 1000 MEDEWERKERS IN 2024

In 2021 lanceerde de VSSE een grote rekruteringscampagne die geleid heeft tot de aanwerving van 96 nieuwe medewerkers in 2021 en 150 in 2022. Eind 2022 telt de VSSE 810 personeelsleden.

Tijdens zijn bezoek aan de Veiligheid van de Staat op 10 juni 2021 kondigde de minister van Justitie een aanzienlijke verhoging aan van het budget van de VSSE. Het zou de dienst onder meer in staat moeten stellen om zijn personeelsbestand aanzienlijk uit te breiden.

Op 29 september 2021 lanceerde de Veiligheid van de Staat een eerste aanwervingsprocedure om een gene-

rieke reserve aan te leggen van inspecteurs met uiteenlopende vaardigheden op verschillende domeinen: techniek, wetenschap, economie, informatica, ...

De oproep voor kandidaten werd ondersteund door een informatiecampagne die de nodige aandacht kreeg in de media. Bovendien verspreidden zowel de FOD Justitie als Selor de oproep ook via hun sociale netwerken.

Op zestien dagen tijd werden 4535 sollicitanten geregistreerd (tegenover 3894 in 2018) en werd een reserve aangelegd van 1231 kandidaten (746 FR en 485 NL).

Verder werd de inhoud van de generieke tests aangepast zodat ze beter aansluiten bij de context van de VSSE (met name de situatiebeoordelingstest). Het doel was om een grote reserve op te bouwen, zodat een bredere basis voorhanden zou zijn voor de volgende fase, die van de screening. Het is in dit stadium dat de **vereiste vaardigheden** om officier te zijn, worden beoordeeld.

► REKRUTERINGSRESERVE

Voor verschillende functies werden deze specifieke screenings reeds aangevat in 2022: voor *data officers*, *technical officers*, maar ook voor *surveillance officers*. Kandidaten uit de algemene aanwervingsreserve die belangstelling toonden voor deze vacatures, hebben eerst PC-tests afgelegd. De best gerangschikte kandidaten moesten nog slagen voor een gesprek met de jury en voor één of meerdere specifieke proeven (zoals gegevensonderzoek, observatietest, enz.).

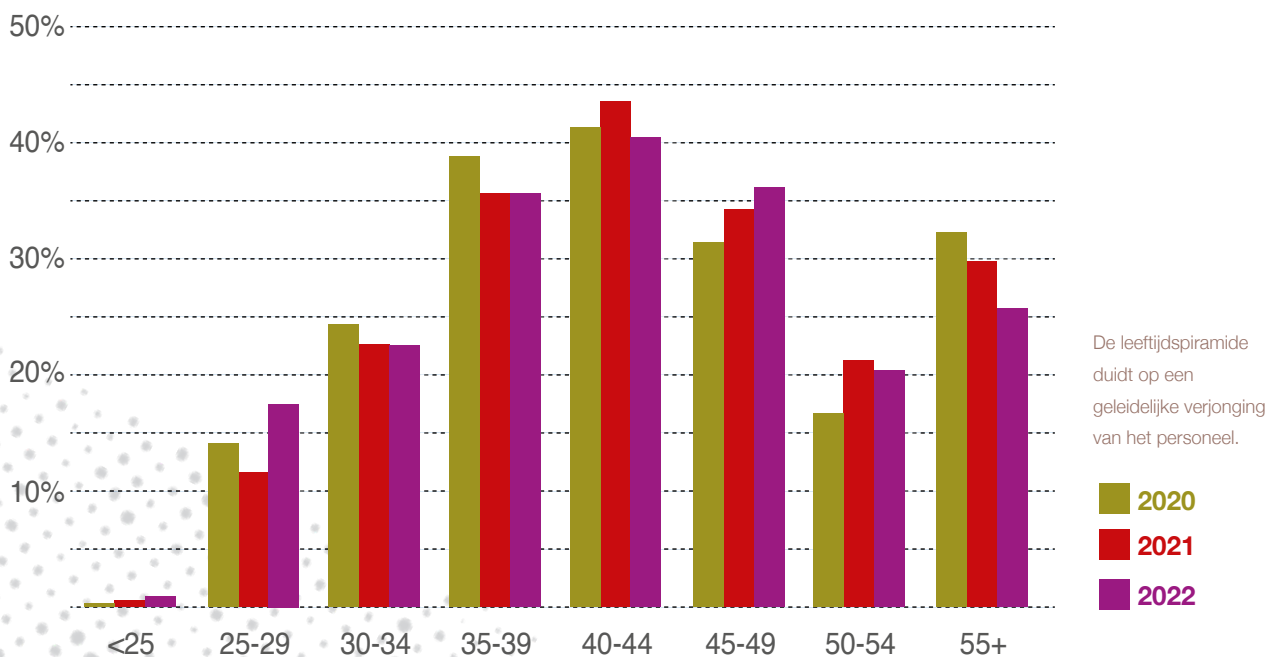
Tussen 1 januari en 1 december 2022 zijn 150 nieuwe medewerkers aangeworven. 96 van hen werden geselecteerd op basis van de rekruteringsreserve aangelegd in 2021 en van andere rekruteringsreserves van Selor voor de overige 54 medewerkers. In 2022 werden vooral de inlichtingenjobs versterkt met 113 van de 150 nieuw aangeworven medewerkers.

De nieuw aangeworven medewerkers zijn in dienst getreden in de loop van 2022 in opeenvolgende golven, om hen in de beste omstandigheden te kunnen onthalen en vormen. Eind 2022 telde de VSSE 810 medewerkers.

► CONSTATE ZOEKTOCHT NAAR NIEUW TALENT

In de komende jaren zullen **de aanwervingen worden voortgezet**. In **2023** wordt een nieuwe oproep voor de creatie van een generieke reserve gelanceerd. Op die manier zal de dienst zijn doelstelling van 1000 medewerkers kunnen verwezenlijken **tegen eind 2024**.

Nieuwe vacatures worden systematisch gepubliceerd op onze website www.vsse.be. ■

► MÖBIUS II: EEN NIEUW HOOFDKWARTIER VOOR DE VSSE

Door de uitbreiding van de VSSE tot 1000 medewerkers in 2024 moest de dienst op zoek naar een nieuw gebouw. De keuze viel op Möbius II.

► WAT VOORAFGING

Vooraleer de regering in december 2021 het nieuwe gebouw aankocht, werd een voorstudie gemaakt en werden de toekomstige behoeften van elke afdeling ingeschat en in kaart gebracht. Het eindresultaat werd voorgelegd aan de Regie der Gebouwen die de verschillende mogelijkheden bestudeerde en een voorstel deed.

► NIEUWE HOOFDZETEL IN 2025

Naar verwachting zal de VSSE in 2025 haar intrek nemen in Möbius II. In de tussentijd moet het gebouw dat momenteel wordt afgewerkt, worden aangepast om te voldoen aan de veiligheidsvereisten op basis van internationale standaarden voor de hoofdzetel van een inlichtingendienst.

Samen met de Regie der Gebouwen stelt de VSSE alles in het werk om het gebouw zo in te richten dat de huidige en toekomstige medewerkers er een aangename en veilige werkplek hebben. ■

